

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 133/2011-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. apríla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť M. K., T., zastúpeného P. advokátska kancelária, s. r. o., konajúcou advokátom JUDr. M. P., T., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na povolanie a prípravu naň podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava a jeho rozsudkom sp. zn. 25 C 2/2008 z 26. novembra 2009 a postupom Krajského súdu v Trnave a jeho rozsudkom sp. zn. 24 Co 112/2010 z 22. septembra 2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K. o d m i e t a.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. decembra 2010 doručená sťažnosť M. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na povolanie a prípravu naň podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) a jeho rozsudkom sp. zn. 25 C 2/2008 z 26. novembra 2009 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) a jeho rozsudkom sp. zn. 24 Co 112/2010 z 22. septembra 2010 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

2. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že v procesnom postavení žalobcu bol účastníkom konania o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom zo strany riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby L. vedeného na okresnom súde. Nesprávny úradný postup sa prejavil počas prijímacieho konania, v ktorom sa sťažovateľ uchádzal o miesto príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „ZVJS“). Okresný súd rozsudkom žalobu zamietol a na odvolanie sťažovateľa krajský súd sťažnosťou napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu.

3. Na preukázanie porušenia jeho základných práv sťažovateľ argumentuje v dvoch rovinách. Prvá časť sťažnostnej argumentácie je zameraná na tvrdené porušenie jeho práv podľa čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy. V tomto smere sťažovateľ uvádza:

„Skutkový stav predmetného konania spočíval v prijímacom konaní sťažovateľa do služobného pomeru. Tento služobný pomer sa v zmysle § 2 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z.

zakladá voči štátu. To znamená, že zamestnávateľom príslušníka ZVJS je štát. Navyše

riaditeľ ústavu bol počas celého prijímacieho konania v postavení správneho orgánu a plnil úlohy vyplývajúce z ust. § 4 ods. 1 písm. r) zákona č. 4/2001 Z. z. To znamená, že zastupoval štát. V tomto prípade plnil zbor zastúpený riaditeľom úlohy orgánu štátnej správy na základe ustanovenia osobitného predpisu.

Keďže v danom prípade riaditeľ zastupoval záujmy štátu a zákon č. 73/1998 Z. z. je predpisom verejného práva, má sťažovateľ za to, že aj prijímacie konanie možno subsumovať pod výkon verejnej moci. Všeobecné súdy sa nesprávne, podľa názoru sťažovateľa alibisticky, resp. rabulisticky postavili k hodnoteniu toho, čo možno a čo nemožno považovať za výkon verejnej moci. Sťažovateľ zastáva názor, že prijímacie konanie, resp. výsledok z neho vyplývajúci, možno pod výkon verejnej moci správnu a legálnu interpretáciou podradiť...

Subjektívnym právom je v danom prípade právo uchádzať sa o prijatie za príslušníka ZVJS, ktoré je obsahom jeho ústavného práva na povolanie podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy. Takto vymedzené subjektívne právo by však bolo nereálne bez vymedzenia právnych povinností iných subjektov neporušovať výkon tohto subjektívneho práva (oprávnenia). Práve vynútiteľnosť takýchto povinností je ochranou realizácie zákonom daných oprávnení. V pojme subjektívne právo je teda implikované aj oprávnenie požadovať plnenie iných subjektov, bez ktorého nie je subjektívne právo možné slobodne realizovať...

Zo skutkového stavu je zrejmé, že riaditeľ ústavu v postavení orgánu verejnej moci žiadne rozhodnutie o neprijatí alebo prijatí uchádzača do služobného pomeru nevydal... Ohľadne ďalších tvrdení pracovníkov ústavu o odmietnutí nástupu uchádzača do služobného pomeru odkazuje sťažovateľ na svoje tvrdenia uvedené v odvolaní...

Odvolací súd sa natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že zásadne poprel ich účel a význam... Z tohto dôvodu možno rozsudok odvolacieho súdu označiť za arbitrárny, a teda v rozpore s platným právnym poriadkom Slovenskej republiky.

Je zrejmé, že riaditeľ ústavu počas prijímacieho konania neposkytol sťažovateľovi inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy. Nadväzne na to možno rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov založenú na nesprávnej aplikácii príslušnej právnej normy označiť za rozpornú s ústavným právom sťažovateľa na súdnu ochranu... Z obsahu

odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu možno vyvodiť jednoznačný záver o tom, že pri rozhodovaní súdu nebol v danej veci naplnený obsah sťažovateľovho práva na súdnu ochranu. Odvolací súd ako orgán ochrany zákonnosti a ústavnosti svojim nezákonným rozhodnutím poskytol ochranu orgánom nižšieho stupňa, ktoré pochybili pri výkone verejnej moci.“

4. Druhá rovina sťažnostnej argumentácie smeruje k preukázaniu porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov postupom okresného súdu a krajského súdu pri rozhodovaní o jeho odvolaní. Sťažovateľ uvádza, že konanie trvalo 2 a ½ roka, pričom nešlo o skutkovo ani právne náročnú vec, on sám svojím konaním nijak neprispel k prietahom v konaní, naopak, podľa jeho názoru súdy v jeho veci nepostupovali v súlade so zásadou hospodárnosti, rýchlosti, efektívnosti a účinnosti súdneho konania. Uviedol, že na prietahy v konaní podal predsedovi okresného súdu, ako aj predsedníčke krajského súdu sťažnosť.

5. V petite sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol nálezom takto:

„1. Právo sťažovateľa na povolanie a prípravu naň podľa čl. 35 ods. 1, právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru a právo na majetok podľa čl. 1 k Protokolu č. 1 Dohovoru postupom Okresného súdu Trnava a Krajského súdu v Trnave bolo porušené.

2. Právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zo strany Okresného súdu Trnava bolo porušené.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky ruší rozsudok Krajského súdu v Trnave a rozsudok Okresného súdu Trnava. Zároveň vec vracia Okresnému súdu Trnava na ďalšie konanie a prikazuje mu konať bez zbytočných prietáhov.

4. Sťažovateľovi K. M. sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 2.000,- EUR. Túto sumu sú všeobecné súdy povinné zaplatiť sťažovateľovi na jeho účet do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti tohto nálezu.

5. Právne mu zástupcovi sťažovateľa sa priznávajú trovy právneho zastúpenia za poskytnuté právne služby vo výške 303,32 EUR. Túto sumu sú vyššie menované všeobecné súdy povinné spoločne a nerozdielne poukázať na účet právneho zástupcu sťažovateľa do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 35 ods. 1 ústavy každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok.

7. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa na neverejnom zasadnutí senátu a keďže pri predbežnom prerokovaní zistil, že v časti na jej prerokovanie nemá právomoc a vo zvyšnej časti je zjavne neopodstatnená, rozhodol o jej odmietnutí.

III.

8. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu postupom a rozsudkom okresného súdu

Ústava nezakotvuje ústavný súd ako jediný a výlučný orgán ochrany základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb. V zmysle princípu subsidiarity formulovaného

v čl. 127 ods. 1 ústavy („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) nemal ústavný súd právomoc preskúmať rozsudok okresného súdu, pretože právomoc rozhodnúť o ochrane práv sťažovateľa, ktoré ním mohli byť porušené, mal v rámci riadneho inštančného postupu krajský súd na základe ním podaného odvolania. Sťažnosť bola preto v tejto časti odmietnutá pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie a rozhodnutie.

9. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu postupom a rozsudkom krajského súdu

Zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že tento vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležité zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

10. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu (resp. práva na spravodlivé súdne konanie)

rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov s ústavou a dohovorom najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

11. Vychádzajúc z týchto kritérií ostalo v právomoci ústavného súdu posúdiť, či rozsudkom krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu, mohlo dôjsť k zásahu do označených práv sťažovateľa. Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol podstatné dôvody rozsudku okresného súdu:

„Ďalej súd vyslovil názor, že ZVJS plní úlohy pri výkone verejnej moci, ktoré sú presne špecifikované v § 4 zákona č. 4/2001 Z.z. a nezistil, že by príslušníci ZVJS pri výkone svojej pôsobnosti uvedenej v § 4 citovaného zákona sa dopustili konania proti navrhovateľovi, ktoré by odôvodňovalo odškodnenie. Podľa názoru prvostupňového súdu prijímacie konanie do služobného pomeru príslušníkov ZVJS nie je výkonom verejnej moci, pretože ZVJS realizuje výkon verejnej moci pri plnení si úloh na úseku výkonu väzby, výkonu trestu odňatia slobody, ochrany a stráženia objektov zboru a ochrany poriadku a bezpečnosti v súdnych objektoch a objektoch prokuratúry. Z týchto dôvodov súd neposudzoval právo navrhovateľa na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. V prejednávanej veci v prijímacom konaní do služobného pomeru, ktorého sa zúčastnil navrhovateľ, ÚVTOS a ÚVV L. (ďalej ten Ústav), ako služobný úrad pre prijímacie konanie do služobného pomeru, vystupoval v postavení budúceho zamestnávateľa a navrhovateľ ako uchádzač o služobný pomer.

Odhladiac od toho prvostupňový súd sa tiež zaoberal aj predpokladmi vzniku nároku na náhradu škody i v zmysle všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka a zistil, že predpoklady pre vznik žalovaného nároku navrhovateľa nevznikli. Súd nezistil porušenie ustanovení § 14 až § 17 zákona č. 73/1998 Z. z. Hoci navrhovateľ podľa vykonaného dokazovania mal vedomosť o tom, že bude prijatý do služobného pomeru dňom 1.7.2004, nedostavil sa do Ústavu a nezložil predpísaný sľub. V dôsledku toho sa nemohol realizovať prijatý personálny rozkaz a prijímacie konanie muselo byť ukončené zamietnutím žiadosti navrhovateľa o prijatie bez odôvodnenia. Ustanovenie § 15 ods. 6 zákona č. 73/1998 Z. z. pritom nehovorí o tom, že v prípade zamietnutia žiadosti o prijatie do

služobného pomeru musí byť vydané rozhodnutie. Odsek 7 tohto ustanovenia zakotvuje požiadavku iba písomného vyrozumenia uchádzača. Keďže teda súd nezistil žiadne protiprávne konanie ÚVTOS a ÚVV L., nebola splnená základná podmienka pre vznik zodpovednosti za spôsobenú škodu ani podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Navyiac súd ani nezistil príčinnú súvislosť medzi konaním Ústavu a vznikom škody a taktiež navrhovateľ ani nepreukázal aká škoda mu vznikla, keďže z personálneho rozkazu o prijatí nevyplýva, že by jeho mzda mala byť vyššia ako doterajšia.“

Ďalej krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku zhrnul odvolacie dôvody, ktoré sa týkali opomenutia aplikácie ustanovení Správneho poriadku, tvrdenia, že v prípade prijímacieho konania ide o výkon verejnej moci, kde riaditeľ ústavu mal vydať rozhodnutie o jeho prijatí do služobného pomeru, a napokon tvrdenia, že mu škoda vznikla a jej výška bola zistiteľná.

Na vlastné odôvodnenie potvrdzujúceho rozsudku krajský súd uviedol:

«Pretože odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, pokiaľ ide o zistené skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie navrhovateľom tvrdeného nároku, a pretože v celom rozsahu zdieľa jeho právny záver vo veci, s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto právnych záverov prvostupňového súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Odvolací súd potom považuje za potrebné dodať nasledovné:

V zmysle navrhovateľom uplatňovaného zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, vznikajú poškodenému nároky v zmysle tohto zákona výlučne vtedy, ak ide o škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci (§ 1 písm. a) citovaného zákona...

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, hoci Zbor väzenskej a justičnej stráže a v rámci neho i ÚVTOS a ÚVV L. je nesporne orgánom verejnej moci, pričom vykonáva verejnú správu ako prejav výkonnej moci v štáte v rozsahu podľa § 4 zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže, odvolací súd sa plne stotožnil so záverom prvostupňového súdu, že prijímacie konanie do služobného pomeru Zboru väzenskej a justičnej stráže,

upravené v § 14 a nasledujúcich, zákona č. 73/1998 Z.z. nie je výkonom verejnej moci v zmysle § 2 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z. V prijímacom konaní totiž nie je rozhodované o žiadnom subjektívnom práve alebo subjektívnej právnej povinnosti uchádzača upravenej v predpise hmotného alebo procesného práva, ani o inom jeho právom chránenom záujme...

S poukazom na vyššie uvedené, potom nebola splnená prvá zo základných zákonných podmienok pre vznik nárokov navrhovateľa v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., s poukazom na ktorý právne kvalifikoval svoju žalobu. V dôsledku toho bolo dôvodným jeho návrh v celom rozsahu zamietnuť...

Je pravdou, že v zmysle konštantnej súdnej judikatúry právna kvalifikácia nároku navrhovateľom nie je, v zmysle zásady „iura novit curia“, pre súd záväzná. Vychádzajúc výlučne z tejto zásady, bolo by potom dôvodným, aby súd nárok navrhovateľa posudzoval i podľa iných do úvahy prichádzajúcich ustanovení zákonov. Keďže ale subjektom zodpovednosti za škodu podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka by už nebola Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR - v tomto konaní odporca, ale priamo ÚVTOS a ÚVV L., ktorý je samostatnou právnickou osobou s právnou subjektivitou, bol by v takom prípade daný nedostatok pasívnej vecnej legitímácie na strane odporcu, čo by muselo viesť k zamietnutiu žaloby. Vzhľadom na uvedené bolo už potom nadbytočným a v rozpore so zásadou hospodárnosti občianskeho súdneho konania, zaoberať sa uplatneným nárokom i prípadne podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka. Okrem toho konanie na náhradu škody podľa Občianskeho zákonníka už nie je oslobodené od platenia súdneho poplatku a navrhovateľovi by vznikla i poplatková povinnosť z návrhu.

Vzhľadom na vyššie prijatý záver o nemožnosti aplikácie na daný prípad zákona č. 514/2003 Z.z., a o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie odporcu pri posudzovaní uplatneného nároku podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka, odhliadnuc od toho, či navrhovateľ v konaní preukázal vznik škody a príčinnej súvislosti, ako základných zákonných podmienok vzniku nároku na náhradu škody, bolo potom nevyhnutným jeho návrh v celom rozsahu zamietnuť...

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, pri zohľadnení zásady hospodárnosti občianskeho súdneho konania, nebolo už dôvodným podrobnejšie sa zaoberať ostatnými, vzhľadom na prijatý záver súdu právne irelevantnými, námietkami odvolateľa.»

12. Podľa ústavného súdu postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda krajský súd v danom prípade nemohol porušiť jeho označené práva. Krajský súd dal sťažovateľovi v napadnutom rozsudku podrobnú odpoveď na to, prečo v jeho veci neboli splnené zákonné podmienky pre vznik zodpovednosti za škodu, ktorej náhradu si žalobou uplatnil. Odôvodnenie rozsudku krajského súdu nevykazuje všeobecný charakter a primeraným spôsobom reaguje aj na odvolacie námietky sťažovateľa. Krajský súd aplikujúc jednoduché (podústavné) právo dospel k záveru, že sťažovateľovi nevznikol nárok na náhradu škody v dôsledku namietaného nesprávneho úradného postupu a z ním uvedených dôvodov zároveň neprichádzalo do úvahy vyhovieť žalobe ani pri subsumpcii tvrdeného skutkového stavu pod iné, než sťažovateľom uvádzané zákonné ustanovenia.

13. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojim vlastným (m. m. I. ÚS 313/2010, II. ÚS 134/09). Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajského súdu takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

14. K tvrdenému zásahu do práv podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd uvádza, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným

súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Keďže ústavný súd sťažnosť v časti pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným rozhodnutím krajského súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, odmietnutie tej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základných práv podľa čl. 35 ods. 1 a čl. 1 dodatkového protokolu, bolo už len nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomného vzťahu medzi právami hmotnoprávneho charakteru a ústavno-procesnými princípmi z perspektívy ich možného porušenia.

15. Bez ohľadu na uvedené však možno uviesť, že krajský súd v merite veci konal a rozhodoval o nároku sťažovateľa na náhradu škody, a nie o jeho nárokoch súvisiacich so základným právom na povolanie a prípravu naň. Preto sa rozsudok krajského súdu už len z tohto dôvodu nemohol dostať do akejkoľvek príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 35 ods. 1 ústavy. Namietané porušenie práva na majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu sťažovateľ v sťažnosti v rozpore s § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde vôbec neodôvodnil, čo by v tejto časti umožnilo sťažnosť odmietnuť aj pre nesplnenie predpísaných náležitostí.

16. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

Napriek tomu, že z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie tohto práva postupom tak okresného súdu, ako aj krajského súdu, z jej petitu, ktorým je ústavný súd predovšetkým viazaný (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde sp. zn. III. ÚS 166/02), vyplýva, že sťažovateľ žiada ústavný súd o výrok o porušení tohto základného práva len vo vzťahu k okresnému súdu. Bez ohľadu na tento rozpor medzi odôvodnením sťažnosti a jej petitom ústavný súd konštatuje, že sťažnosť je aj v tejto časti zjavne neopodstatnená.

17. Podľa stabilizovanej a konštantnej judikatúry ústavného súdu ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva ešte trvalo. Podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je

odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02, I. ÚS 423/08). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, nedochádza k porušovaniu namietaného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (napr. II. ÚS 55/02, I. ÚS 226/08). Z obsahu sťažnosti vyplýva, že rozsudkom krajského súdu z 22. septembra 2010, ktorý bol sťažovateľovi doručený 16. októbra 2010, bol potvrdený rozsudok okresného súdu, ktorým bola žaloba sťažovateľa zamietnutá. Sťažnosť sťažovateľa bola podaná na poštovú prepravu 10. decembra 2010 a ústavnému súdu doručená 14. decembra 2010. Z uvedeného vyplýva, že konanie, v ktorom malo dôjsť k porušeniu sťažovateľovho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bolo v čase uplatnenia ochrany jeho práv prostredníctvom sťažnosti podanej ústavnému súdu skončené. Ak už teda v čase podania sťažnosti okresný súd a ani krajský súd vo veci sťažovateľa nekonali, nemohli ani porušovať jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Preto neostalo ústavnému súdu iné, ako odmietnuť sťažnosť v tejto časti pre zjavnú neopodstatnenosť.

18. K požadovanému výroku o trovách konania, ktoré sťažovateľ žiada priznať svojmu právnenému zástupcovi, ústavný súd stručne dodáva. Osobou, ktorej sa podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde v odôvodnených prípadoch priznáva náhrada trov konania, je vždy účastník konania pred ústavným súdom, t. j. v tomto prípade sťažovateľ. Právny zástupca sťažovateľa nemá nárok na priznanie náhrady trov konania (toto môže mať len účastník konania), je len platobným miestom, na účet ktorého sa priznaná náhrada trov konania platí (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

19. Keďže došlo k odmietnutiu sťažnosti, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa (návrh na zrušenie rozsudkov všeobecných súdov a vrátenie veci na ďalšie konanie, primerané finančné zadosťučinenie a náhrada trov konania), pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. apríla 2011